

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การประเมินมูลค่านันทนาการของอุทายานแห่งชาติ
โดยสุเทพ-ปุย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายปริญญา สุทธสุภา

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

พศ.ดร. ประเสริฐ ไชยทิพย์

ประธานกรรมการ

พศ. กาญจนा โชคดาวร

กรรมการ

พศ. วัชรี พฤกษิกานนท์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การประเมินมูลค่านันทนาการของอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์สำคัญสามประการ คือ (1) เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย (2) วิเคราะห์สมการอุปสงค์ของการท่องเที่ยวของอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย (3) สามารถประเมินมูลค่าคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านนันทนาการของอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย โดยใช้แบบจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบส่วนบุคคล และแบบจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบแบ่งโซน

จากการประเมินผลตามแบบจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบส่วนบุคคล พบว่า รูปแบบสมการอุปสงค์การท่องเที่ยวของอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย ที่เหมาะสมที่สุด อยู่ในรูปแบบสมการลือกคู่ โดยมีตัวแปรอิสระ คือ ต้นทุนเฉพาะค่าเดินทางท่องเที่ยว และตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยที่ต้นทุนเฉพาะค่าเดินทางท่องเที่ยวมีผลเชิงลบ กับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้ง อายุของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนครั้งที่มาเที่ยวอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักท่องเที่ยวเพศชายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนครั้งที่มาเที่ยวอุทายานแห่งชาติโดยสุเทพ-ปุยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการประเมินผลตามแบบจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบ

แบ่งโซน พบว่า รูปแบบสมการอุปสงค์การท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ที่เหมาะสมที่สุด คือ แบบจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบแบ่งโซน แบ่งตามเขตที่มาของนักท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในรูปแบบสมการลือกคู่ โดยมีตัวแปรอิสระ คือ ต้นทุนเฉพาะค่าเดินทางท่องเที่ยว มีผลเชิงลบ กับจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ที่ได้จากการจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบส่วนบุคคล พบว่า มูลค่าส่วนเกินผู้บริโภคต่อคน เท่ากับ 13,452.84 บาท และมูลค่าจำนวนท่านการของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยเท่ากับ 54,526.29 ล้านบาทต่อปี แต่เนื่องจากจำนวนพื้นที่ทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยเท่ากับ 163,162.5 ไร่ จึงได้มูลค่าจำนวนท่านการของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยเท่ากับ 334,184 บาทต่อไร่ต่อปี และมีจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยโดยเฉลี่ยต่อปี 3.8225 ครั้งดังนั้นได้มูลค่าส่วนเกินผู้บริโภคต่อการมาแต่ละครั้ง เท่ากับ 3,519.38 บาท และจากแบบจำลองต้นทุนการท่องเที่ยวแบบแบ่งโซน พบว่า มูลค่าจำนวนท่านการของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยเท่ากับ 13,196.52 ล้านบาทต่อปี และเนื่องจากจำนวนพื้นที่ทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยเท่ากับ 163,162.5 ไร่ จึงได้มูลค่าจำนวนท่านการของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยเท่ากับ 80,879.6 บาทต่อไร่ต่อปี

สรุปจากการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเชิงวิชาการในการศึกษาเส้นอุปสงค์ของการท่องเที่ยวด้านนันทนาการ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ภาครัฐและภาคเอกชนนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนงานในการจัดการสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย และสามารถนำมูลค่าจำนวนท่านการไปประยุกต์เพื่อเปรียบเทียบกับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะนันทนาการใกล้เคียงกันโดยวิธีการส่งผ่านผลประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์และประเมินโครงการ โดยวิธีการวิเคราะห์หัวต้นทุนและผลประโยชน์ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ได้เหล่านี้เป็นต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมเปรียบเสมือนต้นทุนของโครงการ เช่นกัน

Independent Study Title Valuation of Recreation of Doi Suthep-Pui
National Park Muang, Chiang Mai

Author Mr. Prinya Suthasupa

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee	Asst.Prof.Dr.Prasert Chaitip	Chairperson
	Asst.Prof.Kanjana Choktavon	Member
	Asst.Prof.Vatcharee Phruksikanon	Member

ABSTRACT

This study on “Valuation of Recreation of Doi Suthep-Pui National Park” in Chiang Mai Province has three objectives: 1) to study the socio - economic characteristics of visitors to Doi Suthep-Pui National Park; 2) to analyze the recreation demand functions for visiting Doi Suthep-Pui National Park; 3) to estimate the recreational value of Doi Suthep-Pui National Park by an individual travel cost model and zonal travel cost model.

This study found that the most appropriate recreation demand function had a double-logarithm form. The individual travel cost model used the socio-economic characteristics of Thai tourists and travel cost as independent variables. The empirical results showed that travel costs were negatively related to the number of visits to Doi Suthep-Pui National Park at a statistically significant level. In addition, age was negatively related to the number of visits to Doi Suthep-Pui National Park at a significant degree as well. But, male visitors was positively related to the frequency of visits to Doi Suthep-Pui National Park at a significant level. From the result of zonal travel cost model, it was shown that the most appropriate recreation demand function for visiting Doi Suthep-Pui National Park was zonal travel cost model classified by the source of visitors

having a double-logarithm form with travel cost as independent variable which was negatively related to the number of visits to Doi Suthep-Pui National Park at a significant level.

The estimated results from the individual travel cost model were as follows: consumer surplus was estimated at baht 13,452.84 per visitor and the recreational value of Doi Suthep-Pui National Park was 54,526.29 million baht per year but the Doi Suthep-Pui National Park total area covers 163,162.5 rai; therefore the recreational value of Doi Suthep-Pui National Park was 334,184 baht per rai per year and the frequency of visits to Doi Suthep-Pui National Park was 3.8225 trips per year; therefore consumer surplus was at baht 3,519.38 per trip. From zonal travel cost model, it was showed that the recreational value of Doi Suthep-Pui National Park was 13,196.52 million Bath per year and with the total area of 163,162.5 rai, then the recreational value of Doi Suthep-Pui National Park was 80,879.6 baht per rai per year.

The conclusions from this study can be used as academic information in studying recreation demand functions. It is also useful for the public and the private sectors for planning and managing the environment of recreation in Doi Suthep-Pui National Park. Moreover, the recreation value of Doi Suthep-Pui National Park can be applied in comparing with other recreational projects by using the benefit transfer method and can further be used to analyze and evaluate investment projects which might have impact on the environment by using cost-benefit analysis. These economic values are environmental costs and likely to be project cost as well.